

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie

LWA.411.002.01.2017

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62
lwa@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

P/18/087 – Realizacja przez uczelnie akademickie i zawodowe obowiązku stworzenia niepełnosprawnym studentom i doktorantom warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia i w badaniach naukowych

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie

Kontrolerzy

1. Elżbieta Grzędzińska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/2/2018 z 8 stycznia 2018 r.
2. Krzysztof Matyjasiak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/3/2018 z 8 stycznia 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 1,2)

Jednostka
kontrolowana

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa¹.

Kierownik jednostki
kontrolowanej

Prof. dr hab. Marek Rocki, Rektor Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie.

(dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna²

SGH podejmowała działania³ mające na celu stworzenie niepełnosprawnym studentom i doktorantom warunków do udziału w procesie kształcenia i badaniach naukowych, określonych w art. 13 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym⁴, powołując w październiku 2006 r. Pełnomocnika Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych, a w grudniu 2013 r., tworząc Dział Spraw Osób Niepełnosprawnych⁵, którego zadania określono w Regulaminie Uczelni (§ 77)⁶.

DSO udzielał wsparcia osobom niepełnosprawnym w zakresie organizacyjnym, dydaktycznym i socjalnym, w zależności od rodzaju i stopnia niepełnosprawności, zarówno na etapie rekrutacji na studia, jak również studentom i doktorantom. Informacje o możliwości uzyskania pomocy były zamieszczane w materiałach informacyjno-promocyjnych Uczelni oraz w jej witrynie internetowej. Realizując te zadania, Uczelnia w pełni wykorzystywała dotacje otrzymywane z budżetu państwa na mocy art. 94 ust.1 pkt 11 ustawy posw, pokrywając również część kosztów z własnych środków finansowych.

W badanym okresie Uczelnia nie otrzymywała z budżetu państwa dotacji celowych na realizację inwestycji służącym osobom niepełnosprawnym (art. 94 ust. 1 pkt 10 ustawy posw). Inwestycje te były realizowane ze środków własnych oraz środków Unii Europejskiej (w ramach perspektywy finansowej 2007-2013). Przeprowadzone modernizacje budynków SGH zapewniły dostęp, w podstawowym zakresie, do sprzętu i urządzeń umożliwiający naukę osobom niewidzącym lub słabowidzącym oraz niepełnosprawnym ruchowo na wózkach inwalidzkich. Jednakże działania te nie zapewniły w pełni równego traktowania tych osób

¹ Dalej SGH lub Uczelnia.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

³ W okresie objętym kontrolą, tj. lata 2015-2018 (do zakończenia kontroli), z uwzględnieniem okresów wcześniejszych, jeżeli miało to wpływ na realizowane zadania.

⁴ Dz.U. z 2017 r. poz. 2183, ze zm. Dalej zwanej „ustawą posw”.

⁵ Zwany dalej „DSO”.

⁶ Zarządzenie Rektora SGH Nr 61 z 23 października 2013 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego SGH.

(w porównaniu do pełnosprawnych studentów i doktorantów). Ustalenia kontroli wykazały, że spośród pięciu skontrolowanych budynków tylko dwa z nich (budynek „G” oraz Dom Studencki „Sabinki”) zostały dostosowane dla potrzeb osób niepełnosprawnych,

a Biblioteka tylko na jednej kondygnacji. Władze Uczelni, mając świadomość potrzeb w ww. zakresie w 2016 r., podpisały dwie umowy z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego na dofinansowanie remontów budynków „A” i „G” na łączną kwotę 25 200,0 tys. zł.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Działania zmierzające do zapewnienia osobom niepełnosprawnym warunków kształcenia i udziału w badaniach naukowych

Opis stanu
faktycznego

1.1. W latach objętych kontrolą Regulaminy studiów pierwszego i drugiego stopnia⁷ uwzględniały wymogi § 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 września 2014 r. w sprawie warunków jakim muszą odpowiadać postanowienia regulaminu studiów w uczelniach⁸ i zawierały zapisy dotyczące dostosowania procesu dydaktycznego dla potrzeb studentów niepełnosprawnych, w tym m.in.: ustalenie indywidualnych warunków uczestnictwa w zajęciach i ich zaliczania, możliwość uzyskania zgody prowadzącego zajęcia dydaktyczne na utwórze przebiegu zajęć techniką dźwiękową, wizualną bądź audiowizualną, a także możliwość uzyskania zgody na udział w zajęciach asystenta studenta osoby niepełnosprawnej lub tłumacza języka migowego. Ponadto student niepełnosprawny miał prawo do korzystania z dostępu do miejsc parkingowych oraz zasobów bibliotecznych na preferencyjnych zasadach⁹.

(dowód: akta kontroli str. 171-172, 242-264)

1.2. W badanym okresie, w obowiązujących zasadach rekrutacyjnych na studia licencjackie, magisterskie i doktoranckie, Uczelnia nie organizowała egzaminów praktycznych.

(dowód: akta kontroli str. 61-131)

1.3. Do obowiązków pracowników DSON (początkowo trzyosobowego, a obecnie dwuosobowego)¹⁰ należało m.in.: prowadzenie rejestru niepełnosprawnych studentów, doktorantów oraz pracowników SGH; udzielanie informacji o uprawnieniach związanych z niepełnosprawnością; opiniowanie wniosków kierowanych do dziekanatów i wykładowców oraz kierowników jednostek zatrudniających niepełnosprawnych pracowników; inicjowanie i opiniowanie prac adaptacyjnych w budynkach SGH (np. w zakresie likwidacji barier architektonicznych i transportowych oraz dostępu do zasobów informacyjnych w alternatywnych formach zapisów); organizowanie zindywidualizowanego wsparcia Uczelni dla niepełnosprawnych studentów, doktorantów i pracowników; promowanie aktywizacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz prowadzenie serwisu informacyjnego dla ww. osób w formie strony internetowej, zamieszczonej w witrynie SGH. Działania te (w miarę posiadanych przez Uczelnię środków finansowych, w szczególności na realizację zadań inwestycyjnych) realizowane były w sposób, który w podstawowym zakresie zapewniał stworzenie niepełnosprawnym

⁷ Uchwały Senatu SGH: nr 628 z 25 kwietnia 2012 r., nr 307 z 29 kwietnia 2015 r. oraz nr 128 z 12 kwietnia 2017 r.

⁸ Dz.U. z 2014 r. poz. 1302.

⁹ W Regulaminie Biblioteki SGH, wprowadzonym zarządzeniem Rektora SGH nr 34 z 8 lipca 2014 r. określono udogodnienia z jakich mogą korzystać niepełnosprawni studenci. Osoby niepełnosprawne mogą: korzystać z biblioteki poza kolejnością, wypożyczać większą ilość książek (§19 Regulaminu Biblioteki) oraz uzyskać zgodę na wjazd i parkowanie samochodu na terenie Uczelni (§4 Regulaminu studiów).

¹⁰ Od 29 maja 2015 r.

studentom i doktorantom warunków do kształcenia i udziału w badaniach naukowych.

(dowód: akta kontroli str. 19-26, 50-59, 146-166)

Na terenie Uczelni nie funkcjonują zrzeszenia studentów, których celem jest pomoc osobom z różnego rodzaju nieprawidłowościami oraz wsparcie w trakcie kształcenia, dlatego też w ww. zakresie przeprowadzono badania ankietowe wśród niepełnosprawnych studentów i doktorantów¹¹, które wykazały, że posiadają oni wiedzę do kogo w strukturach Uczelni mogą się zwrócić z prośbą o wsparcie oraz o formach tego wsparcia. Z ankiet wynika również, że nigdy nie spotkali się oni w trakcie zajęć edukacyjnych lub badań naukowych z sytuacją, w której pracownicy naukowcy Uczelni okazywali niechęć lub niezadowolenie z powodu ich niepełnosprawności.

(dowód: akta kontroli str. 401)

1.4. W latach 2015-2018 Uczelnia prowadziła działania promocyjne skierowane do uczniów szkół ponadgimnazjalnych, w tym uczniów z niepełnosprawnościami. Promocja odbywała się w trzech formach, tj.:

- poprzez kolportowanie ulotek (przygotowanych przez DSON) podczas targów edukacyjnych i dni otwartych SGH,
- wydawanie numerów specjalnych Gazety SGH (skierowanych do kandydatów na studia) oraz
- prowadzenia elektronicznego serwisu informacyjnego dla osób niepełnosprawnych,

w których zamieszczano informacje dotyczące możliwości podjęcia studiów przez osoby niepełnosprawne, o udzielanych przez Uczelnię formach pomocy, w tym m.in. o możliwości ubiegania się o stypendia specjalne, częściowe umorzenie czesnego (w przypadku studiów popołudniowych i sobotnio-niedzielnich), wyjazdu na studia za granicę w ramach programu Erasmus (przewidziano specjalne warunki dla osób niepełnosprawnych). Ponadto informowano o udogodnieniach i sprzęcie będącym w posiadaniu SGH ułatwiającym naukę studentom z różnymi niepełnosprawnościami, o rozwiązaniach architektonicznych na terenie Uczelni ułatwiających poruszanie się i studiowanie.

(dowód: akta kontroli str. 146-153)

1.5. W okresie objętym kontrolą, SGH podejmowała działania mające na celu rozpoznanie potrzeb niepełnosprawnych studentów i doktorantów korzystających z oferty dydaktycznej i infrastruktury Uczelni. W efekcie powyższego w 2011 r. Kierownik DSON sporządził informację dotyczącą kierunków działań SGH w celu poprawy przygotowania Uczelni do potrzeb osób niepełnosprawnych (w tym m.in. przebudowy wejścia do domu studenckiego „Sabinki”, dostosowanie pokoi w ww. domu, toalet, wykonanie podjazdów (pochylni umożliwiających wjazd osobom poruszającym się na wózkach). W 2016 r. DSON sporządził komentarze oraz opinie w sprawie realizacji w SGH zaleceń zawartych w raporcie „Dostępność edukacji akademickiej dla osób z niepełnosprawnościami”, przygotowanym przez Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich. Stwierdzono, że poziom wsparcia i dostosowania SGH do potrzeb osób niepełnosprawnych można ocenić jako dobry, tym niemniej należy jeszcze usunąć istniejące bariery architektoniczne i komunikacyjne, zintensyfikować już istniejące formy pomocy oraz wprowadzić nowe formy wsparcia, np. pomoc asystenta osoby niepełnosprawnej, możliwość transportu itp.

(dowód: akta kontroli str. 44-56, 146-153)

¹¹ Ankietę drogą mailową wysłano do 112 studentów i doktorantów, natomiast wypełnioną ankietę odesłało 14 osób (w tym 12 studentów oraz dwóch doktorantów).

1.6. W rekrutacji na studia magisterskie i licencjackie na rok akademicki 2015/2016, internetowy system rekrutacyjny umożliwiał zbieranie deklaracji kandydatów o niepełnosprawności¹². Żaden z 3 677 kandydatów na studia licencjackie oraz 4 623 na studia magisterskie nie zadeklarował niepełnosprawności.

System rekrutacyjny na lata akademickie 2016/2017 oraz 2017/2018 nie posiadał możliwości zbierania deklaracji kandydatów o ich niepełnosprawności, jednakże w formularzu rekrutacyjnym znajdowała się informacja skierowana do osób niepełnosprawnych: „Z tytułu posiadanego orzeczenia o niepełnosprawności, przysługuje zmiana warunków sprawdzianu kwalifikacyjnego. W celu ustalenia szczegółów pomocy, skontaktuj się z działem Promocji i Rekrutacji” (podano mail i nr telefonu).

W rekrutacji na rok 2016/2017 zgłosiło się na studia licencjackie 3 375 kandydatów oraz 4 718 na studia magisterskie, z czego żaden nie aplikował o zmianę warunków egzaminu. W kolejnym naborze, na rok akademicki 2017/2018 zgłosiło się 3 625 osób na studia licencjackie oraz 4 982 na studia magisterskie, w tym dwie osoby skontaktowały się z działem Rekrutacji, prosząc o pomoc przy naborze¹³.

(dowód: akta kontroli str. 52-59, 61-134)

Spośród 756 kandydatów na studia doktoranckie (290 w roku akademickim 2015/2016, 210 w 2016/2017 oraz 256 w 2017/2018 – 256 kandydatów) tylko jedna osoba zadeklarowała niepełnosprawność (w roku 2017/2018).

(dowód: akta kontroli str. 52-54)

1.7. W roku akademickim 2015/2016 w SGH kształciło się 12 363 studentów. W kolejnych latach akademickich liczba ta zwiększyła się do 13 744 (2016/2017) oraz do 13 993 (2017/2018). Liczba doktorantów wynosiła 719 w 2015/2016, a w kolejnych latach odpowiednio 722 i 712.

Liczba niepełnosprawnych studentów wahała się od 0,66% do 0,75% ogółu studentów i wynosiła w latach akademickich:

- 2015/2016 – 81 osób, w tym: 29 z dysfunkcją narządu ruchu, pięć poruszających się na wózkach inwalidzkich, sześciu słabowidzących, siedem głuchych lub słabosłyszących oraz 34 z innymi rodzajami niepełnosprawności¹⁴;
- 2016/2017 – 97 osób, w tym: 32 z dysfunkcją narządu ruchu, pięć poruszających się na wózkach inwalidzkich, dziewięć słabowidzących, 12 głuchych lub słabosłyszących oraz 39 z innymi rodzajami niepełnosprawności;
- 2017/2018 – 105 osób, w tym: 33 z dysfunkcją narządu ruchu, cztery poruszające się na wózkach inwalidzkich, dziewięć słabowidzących, 15 głuchych lub słabosłyszących oraz 44 z innymi rodzajami niepełnosprawności.

Liczba niepełnosprawnych doktorantów na SGH wynosiła w roku akademickim:

- 2015/2016 – osiem osób, z czego: dwie z dysfunkcją narządu ruchu, trzy słabowidzące oraz trzy z innymi rodzajami niepełnosprawności,
- 2016/2017 – osiem osób, z czego: dwie z dysfunkcją narządu ruchu, trzy słabowidzące oraz trzy z innymi rodzajami niepełnosprawności,
- 2017/2018 – dziewięć osób, z czego: trzy z dysfunkcją narządu ruchu, cztery słabowidzące oraz dwie z innymi rodzajami niepełnosprawności.

Jak podał w wyjaśnieniach Kanclerz, w latach 2015-2018 ze studiów licencjackich w SGH zrezygnowały cztery osoby niepełnosprawne. Podawanym powodem rezygnacji studentów było głównie pogorszenie stanu zdrowia oraz niemożliwość łączenia pracy zawodowej ze studiami oraz brak możliwości połączenia studiów niestacjonarnych na SGH ze studiami w innym miejscu. W tym samym okresie ze

¹² Kandydat mógł zaznaczyć „oczekuję zmiany warunków studiowania lub/i zmiany warunków sprawdzianu kwalifikacyjnego z tytułu niepełnosprawności.

¹³ Jedna osoba na studia stacjonarne magisterskie miała wydłużony czas podczas egzaminu, druga osoba złożyła dokumenty na studia magisterskie niestacjonarne i otrzymała dofinansowanie z PFRON.

¹⁴ M.in. z zaburzeniami psychicznymi, chorobami przewlekłymi (astma, cukrzyca itp.).

studiów magisterskich zrezygnowało dziewięć osób niepełnosprawnych, w tym cztery podało jako główny powód pogorszenie stanu zdrowia i konieczność leczenia, a pięć osób nie podało powodu rezygnacji.

(dowód: akta kontroli str. 4-18, 52-59)

1.8. W badanym okresie Uczelnia wspierała osoby niepełnosprawne posiadające orzeczenie o niepełnosprawności, jak i studentów oraz doktorantów, którzy takiego orzeczenia nie posiadali, a napotykali na rozmaite trudności w procesie kształcenia. Były to przede wszystkim osoby z zaburzeniami psychicznymi oraz z zespołem Aspergera. Obecnie DSON wspiera siedem takich osób. Osoby te otrzymały pomoc przewidzianą w § 4¹⁵ Regulaminu studiów pierwszego i drugiego stopnia w SGH¹⁶.

(dowód: akta kontroli str. 52-60, 154-166, 208-209, 216-227, 230-241, 242-250, 355-374)

1.9. Stopień dostosowania obiektów Uczelni¹⁷ do potrzeb osób niepełnosprawnych jest zróżnicowany. Oględzinom poddano sale edukacyjne znajdujące się w pięciu budynkach Uczelni¹⁸ (oraz prowadzące do nich ciągi komunikacyjne), w których zajęcia odbywało czterech losowo wybranych niepełnosprawnych studentów (w tym dwóch poruszających się na wózkach inwalidzkich oraz po jednym studencie z dysfunkcją wzroku i słuchu). Oględziny te wykazały m.in., że:

- wszystkie budynki posiadają wyznaczone miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych;
- w budynkach G, B i DS.1 wejścia do budynków niedostępne bezpośrednio z poziomów gruntu były wyposażone w pochylnie/podjazdy dla wózków inwalidzkich lub platformy przyschodowe,
- dostęp do sal wykładowych i pomieszczeń w ww. budynkach, wskazanych w planach zajęć osób niepełnosprawnych, został zapewniony poprzez korytarze pozbawione barier architektonicznych oraz zastosowane środki transportu bliskiego, tj. dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych dźwigi osobowe¹⁹ oraz platformy przyschodowe,
- w budynkach G, B i DS.1 znajdowały się stosownie oznaczone, ogólnodostępne toalety dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, tj. wyposażone m.in. w drzwi bez progów, zamontowane uchwyty i poręcze ułatwiające korzystanie z urządzeń higienicznosanitarnych; a także wyposażone w system przywołania pomocy. W toaletach zapewniono przestrzeń manewrową 1,5 x 1,5 m.

(dowód: akta kontroli str. 135-143, 178-184, 401)

Oględziny Biblioteki wykazały, że zastosowano w niej rozwiązania umożliwiające korzystanie przez niepełnosprawnych ruchowo studentów i doktorantów jedynie na parterze, gdzie znajduje się ogólnodostępna czytelnia przystosowana dla osób poruszających się na wózku. Na piętrze biblioteki oprócz drugiej, niedostępnej dla osób niepełnosprawnych czytelnii, znajdowały się zbiory biblioteczne, z których – po uprzednim zamówieniu – dostarczano podręczniki i książki do czytelnii na parterze dostępnej dla osób z niepełnosprawnością ruchową. Do budynku prowadzi podjazd dla osób poruszających się na wózkach, szerokie drzwi, automatycznie otwierane za pomocą przycisku, w przedsionku wejścia znajdują się dwa podnośniki (platformy) dla wózków. W czytelnii znajduje się stanowisko komputerowe do czytania dla potrzeb osób niedowidzących, w tym: zestaw do skanowania i czytania Multilektor,

¹⁵ Tj. indywidualne warunki uczestnictwa w zajęciach i korzystania z Biblioteki, zezwolenie na wjazd i parkowanie na terenie Uczelni z wyjątkiem pkt 5 – stypendium specjalne otrzymywały jedynie osoby posiadające orzeczenia.

¹⁶ Uchwała Senatu nr 128 z 12 kwietnia 2017 r.

¹⁷ Uczelnia posiada siedem budynków dydaktycznych, w tym bibliotekę, oraz dwa domy studenckie.

¹⁸ Budynki: Główny „G” przy ul. Niepodległości 162, „A” przy ul. Rakowieckiej 24, „B”- biblioteka przy ul. Rakowieckiej 22 B, „C” przy ul. Niepodległości 128 oraz „DS1” - Dom studencki Sabinki” przy ul. Niepodległości 147.

¹⁹ Wyposażone m.in. w przesuwne automatycznie otwierane drzwi o szerokości około 90 cm, a także w pulpity sterownicze wyposażone w klawiaturę opisaną w języku Braila (osiem spośród dziewięciu dźwignów osobowych objętych oględzinami w ww. budynkach) oraz system głosowej informacji o położeniu windy (dwa spośród dziewięciu dźwignów osobowych).

dostęp do internetu, oprogramowanie mówiące i powiększające oraz specjalna mysz dla osób z niesprawnością ręki, powiększalnik elektroniczny, oraz oprogramowanie „My Reader” ułatwiające czytanie osobom niedowidzącym. Ponadto na wniosek studentów były digitalizowane podręczniki. Regulamin Biblioteki przewiduje udogodnienia dla osób niepełnosprawnych, w tym: obsługiwane poza kolejnością, jednorazową możliwość wypożyczenia siedmiu książek na okres 90 dni, a także możliwość wypożyczania za pośrednictwem innej osoby.

(dowód: akta kontroli str. 171-172, 178-182, 401)

W badanym okresie SGH dysponowała dwoma domami studenckimi, z których jeden²⁰ posiadał dwa pokoje z łazienkami dostosowanymi do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo, w tym na wózkach inwalidzkich.

Ogłędziny NIK w Domu Studenckim Sabinki wykazały m.in., że:

- do wejścia prowadzi podjazd dla osób poruszających się na wózkach;
- drzwi wejściowe szerokie, otwierane automatycznie na przycisk;
- dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo pokoje oraz toalety znajdowały się na parterze budynku,
- wszystkie toalety dla osób niepełnosprawnych dostępne z korytarzy były wyposażone m.in. w poręcze i uchwyty przy umywalkach i ustępach, ponadto wyposażone w system przywołania pomocy z recepcji,
- ciągi komunikacyjne na korytarzach były pozbawione barier architektonicznych, przy czym dwa dźwigi osobowe dostosowane dla osób niepełnosprawnych były wyposażone w drzwi o szerokości 90 cm oraz pulpity sterownicze z oznaczeniami w języku brajla.

(dowód: akta kontroli str. 178-182, 401)

W latach 2015-2017 Uczelnia przeprowadzała okresowe przeglądy techniczne i konserwacyjne dźwigów osobowych oraz platform przyschodowych²¹ stosownie do wymogów rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 października 2003 r. w sprawie warunków technicznych, dozoru technicznego w zakresie eksploatacji niektórych urządzeń transportu bliskiego²².

(dowód: akta kontroli str. 185-195)

1.10. W zakresie wsparcia dla osób z dysfunkcją wzroku, Uczelnia dysponowała czterema stanowiskami komputerowymi wyposażonymi w klawiatury, i-pady, oprogramowanie zapewniające powiększenie tekstów i obrazów na ekranie komputera oraz jednym powiększalnikiem MyReader. W celu ułatwienia tym osobom poruszania się po budynku głównym Uczelni (budynek „G”), oraz w budynku „C” zainstalowano oznaczenia brajlowskie na drzwiach pomieszczeń, w ciągach komunikacyjnych oraz w dźwigach osobowych. W 2015 r. z udogodnień tych korzystało sześciu studentów i trzech doktorantów, w 2016 r. dziewięciu studentów i trzech doktorantów, a w 2017 r. dziewięciu studentów i czterech doktorantów.

W opinii władz Uczelni ww. formy wsparcia są wystarczające dla zapewnienia niepełnosprawnym studentom i doktorantom pełnego udziału w procesie kształcenia i badaniach naukowych. Widzą jednak konieczność dostosowania wszystkich pozostałych budynków SGH dla potrzeb niepełnosprawnych m.in. w zakresie instalacji komunikatorów głosowych w nowo uruchomionych windach, oraz napisów brajlowskich na wszystkich drzwiach pozostałych pomieszczeń i w ciągach komunikacyjnych.

W zakresie form wsparcia dla osób z dysfunkcją słuchu uczelnia wyposażyla jedną salę wykładową (aula główna) w pętlę indukcyjną oraz zakupiła cztery przenośne

²⁰ Dom Studenta „Sabinki”, al. Niepodległości 147.

²¹ Przeglądów dokonywały zewnętrzne, uprawnione do tego firmy. Dźwigi osobowe poddano kontrolom rocznym, platformy przyschodowe kontrolom co dwa lata, a przeglądy konserwacyjne tych urządzeń przeprowadzano co 30 dni.

²² Dz.U. Nr 193, poz. 1890.

systemy FM wzmacniające sygnały odbierane w aparatach słuchowych niedosłyszających studentów i doktorantów. Z urządzeń tych w 2015 r. korzystało siedmiu, w 2016 r. – 12 i w 2017 r. – 15 niedosłyszających studentów.

W zakresie wsparcia studentów z dysfunkcją ruchu Uczelnia zakupiła trzy stoły o regulowanej wysokości blatów umożliwiające korzystanie bezpośrednio z wózka inwalidzkiego, zbudowano sześć podjazdów, zainstalowano cztery automatycznie otwierane (za pomocą przycisku) drzwi wejściowe, pięć platform przyschodowych, oraz siedem wind dostosowanych do wózków inwalidzkich. Z urządzeń tych w 2015 i w 2016 r. korzystało pięciu natomiast w 2017 r. czterech niepełnosprawnych studentów.

(dowód: akta kontroli str. 52-59, 178-182)

1.11. Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu SGH²³ oferuje niepełnosprawnym studentom zajęcia o różnym stopniu intensywności (w tym m.in. callanetics, nordic walking, pływanie, rehabilitacja). Dla osób trwale wyłączonych z uprawiania jakiegokolwiek wysiłku fizycznego (posiadających zwolnienie lekarskie z ćwiczeń na zajęciach wf), organizowane są zajęcia z wiedzy o kulturze fizycznej (program obejmuje m.in. historię sportu, pierwszą pomoc oraz podstawowe informacje z zakresu fizjoterapii, wiedzy o zdrowym trybie życia, w tym diecie i zdrowym odżywianiu oraz wiedzę na temat organizacji imprez sportowych).

Według Regulaminu CWFIS nie istnieje możliwość zwolnienia z WF, a warunkiem zaliczenia jest uczestniczenie w zajęciach oraz zdanie sprawdzianu dostosowanego do indywidualnych możliwości niepełnosprawnego studenta.

Jak poinformował kierownik CWFIS dla osób niepełnosprawnych z orzeczeniami kierowana jest specjalna oferta dydaktyczna m.in. rehabilitacja²⁴. W przypadku uczęszczania niepełnosprawnych studentów na zajęcia z osobami pełnosprawnymi (np. na zajęcia z kulturystyki) przygotowywane są przez prowadzących specjalne zestawy ćwiczeń, opracowane na indywidualne potrzeby.

(dowód: akta kontroli str. 201-207)

1.12. W badanym okresie, ze wsparcia w nauce języka obcego korzystała tylko jedna osoba z dysfunkcją słuchu. W ramach nauki języka, lektor przeprowadzała indywidualne zajęcia z studentem. Lektor nie była przeszkolona do prowadzenia zajęć z niedosłyszającymi studentami. Pozostali niepełnosprawni studenci (z dysfunkcją wzroku lub słuchu) nie występowali z wnioskami o udzielenie im pomocy w ww. zakresie i korzystali z zajęć języków obcych prowadzonych na ogólnodostępnych warunkach.

(dowód: akta kontroli str. 239-241)

1.13. Uczelnia przygotowana jest na wszystkich kierunkach i poziomach kształcenia na przyjęcie studentów i doktorantów z niepełnosprawnościami o czym świadczy fakt, że na SGH studium osoby z prawie wszystkimi niepełnosprawnościami (z wyjątkiem upośledzenia umysłowego).

(dowód: akta kontroli str. 146-149, 178-182)

1.14. W latach 2015-2018 do SGH nie wpłynęły skargi i wnioski studentów doktorantów i kandydatów na studia dotyczące niezapewnienia pełnych warunków do kształcenia dla osób niepełnosprawnych.

(dowód: akta kontroli str. 146-149, 173-176)

1.15. W 2016 r. Centrum Otwartej Edukacji SGH przeprowadziło jedno dwudniowe szkolenie z zakresu potrzeb osób niepełnosprawnych. W szkoleniu łącznie udział wzięło 28 osób, z tego: 25 pracowników administracji (w tym czterech pracowników

²³ Dalej CWFIS.

²⁴ Wg danych z protokołów egzaminacyjnych z zajęć rehabilitacji w SGH w latach 2015-2017 skorzystało łącznie 106 osób z orzeczonymi niepełnosprawnościami jak i studentów po urazach nabytych w trakcie trwania semestru.

dziekanatu) oraz trzech nauczycieli akademickich (co stanowiło mniej niż 1% wszystkich zatrudnionych nauczycieli). Szkolenia obejmowały charakterystykę poszczególnych niepełnosprawności, identyfikację problemów mogących występować w procesie dydaktycznym oraz sposobów ich ograniczenia lub niwelacji.

(dowód: akta kontroli str. 146-149, 167-170)

W latach 2015-2018 Pracownicy DSON dorocznie uczestniczyli w konferencjach: „Pełno(s)prawny student”, organizowanych przez Fundację Rozwoju Regionalnego oraz w konferencji z okazji 5-lecia Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych, organizowanej przez Katolicki Uniwersytet Lubelski.

(dowód: akta kontroli str. 146-169)

1.16. W latach 2015-2018²⁵ Uczelnia nie była kontrolowana przez Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego w zakresie realizacji zadań dotyczących zapewnienia pełnego udziału niepełnosprawnym studentom i doktorantom w procesie kształcenia i w badaniach naukowych.

(dowód: akta kontroli str. 146-149)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W ocenie NIK w celu stworzenia niepełnosprawnym studentom i doktorantom równoprawnych warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia i badaniach naukowych wskazane byłoby podjęcie działań w zakresie:

- 1) Dostosowania budynku „G” dla potrzeb osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich, m.in. poprzez:
 - umożliwienie osobom niepełnosprawnym dostępu do co najmniej jednej toalety na każdej kondygnacji budynku,
 - likwidacji progu przydrzwiowego przed wejściem do sali gimnastycznej na parterze, w której odbywa się m.in. rehabilitacja, zaś przy wejściu do drugiej sali gimnastycznej znajdującej się w podziemiu budynku, należałoby zainstalować pochylnię umożliwiającą swobodny dojazd osobie poruszającej się na wózku inwalidzkim.
- 2) Dostosowania budynku „A” dla potrzeb osób niepełnosprawnych m.in. poprzez:
 - stworzenie możliwości dostępu do budynku bezpośrednio z poziomu gruntu poprzez zainstalowanie pochylni – podjazdu dla wózków inwalidzkich lub platform przyschodowych,
 - zainstalowanie wewnątrz budynku windy dostosowanej do przewozu niepełnosprawnych i/lub platform przyschodowych,
 - zainstalowanie poręczy na schodach głównych budynku oraz oznaczenie progów tych schodów kolorem kontrastującym z kolorem posadzki – co byłoby pomocne w poruszaniu się osobom z niepełnosprawnością wzrokową.Podjęcie działań w tym zakresie jest o tyle istotne, że jak wykazały ustalenia kontroli w budynku „A” w 2016 r. odbywały się zajęcia, na które uczęszczała osoba niepełnosprawna na wózku inwalidzkim. W związku z tym Uczelnia wynajęła zewnętrzną, wyspecjalizowaną firmę, w celu wniesienia i zniesienia tej osoby na pierwsze piętro budynku²⁶.
- 3) Zainstalowania przy wejściu do budynku „C” automatycznego przycisku otwierania drzwi wejściowych, przez co niepełnosprawny poruszający się na wózku mógłby skorzystać z pomocy portiera.
- 4) Zainstalowania ww. przycisków lub automatycznego systemu otwierania drzwi szybu windowego na każdym piętrze budynku „C”, w celu umożliwienia osobom niepełnosprawnym na wózkach przedostanie się do części dydaktycznych

²⁵ Do 15 lutego 2018 r.

²⁶ Łączny koszt czterokrotnego wniesienia i zniesienia studenta na pierwsze piętro budynku „A” wyniósł 800,00 zł i został poniesiony z dotacji podmiotowej. Budynek ten nie był dotychczas modernizowany. Student uczestniczył w zajęciach: 06.11, 20.11, 04.12 oraz 18.12.2016 r.

i socjalnych budynku (sal wykładowych i toalet przystosowanych dla niepełnosprawnych).

Jest to o tyle istotne, że jak wykazały ustalenia kontroli, na każdej kondygnacji budynku „C” wyjścia z szybu windowego są oddzielone od pozostałych części dydaktycznych i socjalnych dużymi, ciężkimi, przeszklonymi drzwiami – bez możliwości ich automatycznego otwarcia lub przywołania portiera do pomocy.

Ocena częściowa

W badanym okresie Uczelnia podejmowała działania zmierzające do zapewnienia niepełnosprawnym studentom i doktorantom warunków kształcenia i udziału w badaniach naukowych. W tym celu powołano specjalną komórkę organizacyjną (DSON), której głównym celem i obowiązkiem było świadczenie szeroko rozumianej pomocy dla niepełnosprawnych. DSON inicjował również i opiniował działania inwestycyjne Uczelni, w wyniku których Uczelnia jest w stanie zapewnić osobom niepełnosprawnym odpowiednie warunki kształcenia na każdym kierunku studiów. Tym niemniej poziom dostosowania obiektów SGH do potrzeb niepełnosprawnych studentów i doktorantów nie jest w pełni zadowalający. Spośród pięciu skontrolowanych budynków tylko dwa z nich (budynek „G” oraz Dom Studencki „Sabinki”) zostały dostosowane, a Biblioteka tylko na jednej kondygnacji. Budynki „B” i „C” nie są w pełni przyjazne dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, natomiast budynek „A” wymaga kompleksowego remontu w celu umożliwienia przeprowadzania zajęć dydaktycznych dla niepełnosprawnych studentów i doktorantów. Władze Uczelni miały rozeznanie ww. kwestii i w badanym okresie, w miarę możliwości finansowych, podejmowały działania w celu usunięcia barier architektonicznych dla realizacji obowiązku stworzenia warunków do pełnego udziału niepełnosprawnych studentów i doktorantów w procesie kształcenia.

2. Pozyskiwanie i wykorzystanie przez Uczelnię środków na wsparcie dydaktyczne i naukowe osób niepełnosprawnych

Opis stanu
faktycznego

2.1. W okresie objętym kontrolą wydatki SGH na realizację zadań związanych ze stwarzaniem studentom i doktorantom, będącymi osobami niepełnosprawnymi, warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia pokrywane były z dotacji z budżetu państwa²⁷ oraz ze środków własnych Uczelni.

W 2015 r. na wsparcie dydaktyczne i naukowe osób niepełnosprawnych Uczelnia wydała łącznie 185,2 tys. zł, w tym: 128,9 tys. zł (69,6%) ze środków z dotacji podmiotowej (100% przyznanej kwoty) i 56,3 tys. zł (30,4 %) ze środków własnych, natomiast w kolejnych latach (odpowiednio): w 2016 r. – 195,6 tys. zł, w tym: 155,0 tys. zł (79,2%) ze środków z dotacji podmiotowej (100% przyznanej kwoty) i 40,6 tys. zł (20,8%) ze środków własnych i w 2017 r. – 198,7 tys. zł, w tym: 196,0 tys. zł (98,6%) ze środków z dotacji podmiotowej (100% przyznanej kwoty) i 2,7 tys. zł (1,4%) ze środków własnych.

Główną pozycję ww. wydatków w tych latach stanowiły: wynagrodzenia dwóch osób zatrudnionych w DSON (ponad 80% ogółu wydatków). Pozostałe wydatki dotyczyły: digitalizacji podręczników na potrzeby studentów niewidomych i niedowidzących; kosztów zajęć wyrównawczych z języka angielskiego, zakupu laptopów HP dla pracowników ww. działu, zakupu urządzenia Milestone 312²⁸, zakupu programu ABBY FineReADZ Nr 12 Professional Edu²⁹, aktualizacji programu mówiącego JAWS Pro, zakupu sprzętu sportowego przeznaczonego na zajęcia sportowe i rehabilitacyjne dla osób niepełnosprawnych, koszty utrzymania platform dla osób niepełnosprawnych, koszty zakupu farb i taśm dla oznaczenia miejsc zmiany poziomu dla osób niedowidzących, koszty publikacji opracowania „Polityka

²⁷ Art. 94 ust.1 pkt 11 ustawy posw.

²⁸ Urządzenie dla niewidomych, realizujące funkcje dyktafonu oraz odtwarzacza plików audio, plików tekstowych i książek mówionych w systemie DAISY.

²⁹ Program współpracujący z czytnikiem ekranowym, który umożliwia osobom niewidomym obsługę komputera.

publiczna wobec osób z niepełnosprawnością” oraz koszty udziału studentów i pracowników ww. działu w konferencjach i spotkaniach dotyczących wymiany doświadczeń w zakresie metod rozwiązywania problemów studentów niepełnosprawnych.

Wszystkie ww. wydatki były przeznaczone na zadania związane ze stwarzaniem niepełnosprawnym studentom i doktorantom warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia. W badanym okresie Uczelnia nie korzystała ze środków z innych źródeł, w tym z budżetu Unii Europejskiej.

(dowód: akta kontroli str. 277-345)

2.2. Uczelnia już od 2007 r. podejmowała kroki zmierzające do pozyskania środków finansowych na dokonanie niezbędnych remontów i adaptacji do potrzeb osób niepełnosprawnych (w szczególności poruszających się na wózkach inwalidzkich). W tym celu, pozyskano środki z Unii Europejskiej w ramach perspektywy finansowej 2007-2013, które wykorzystano na adaptację dla potrzeb osób niepełnosprawnych:

- budynku G m.in. na: przebudowę wejścia głównego poprzez budowę podjazdu, montaż automatycznie otwieranych drzwi, instalację windy umożliwiającej korzystanie przez osoby na wózkach inwalidzkich, wyposażoną również w przyciski oznaczone alfabetem Brail’a, zamontowanie podjazdów przyschodowych, w szczególności przy Auli Spadochronowej oraz przystosowanie toalety na I piętrze dla potrzeb osób na wózkach inwalidzkich;
- budynku Biblioteki SGH m.in. na przebudowę wejścia głównego (budowa podjazdu oraz montaż automatycznie otwieranych drzwi i windy przyschodowej), oraz dostosowanie dla osób niepełnosprawnych toalety na parterze budynku.
- dwóch pokoi w akademiku „Sabinki”;
- oraz utworzenie serwisu internetowego „Kariera”, przeznaczonego również dla osób niepełnosprawnych.

W ramach środków pozyskanych w poprzednich latach z innych źródeł, w tym ze środków pochodzących z wpłat Klubu Partnerów SGH (przedsiębiorstwa współpracujące z SGH) do roku 2015 r. sfinansowano: koszty instalacji pętli indukcyjnej w Auli Głównej SGH (dla osób niedosłyszących), koszty utworzenia w Bibliotece stanowiska komputerowego wraz z oprogramowaniem do powiększania tekstu oraz zmodernizowano dla potrzeb niepełnosprawnych budynek „W” poprzez budowę platformy przyschodowej i toalety.

Powyższe działania umożliwiły dostęp osób z niepełnosprawnościami do większości sal dydaktycznych, w tym największych auli wykładowych i jednostek administracyjnych uczelni zaangażowanych w obsługę procesu dydaktycznego.

(dowód: akta kontroli str. 346-354)

Podejmowane przez Uczelnię działania nie doprowadziły do wykonania wszystkich niezbędnych remontów budynków Uczelni oraz ich pełnego przystosowania do potrzeb niepełnosprawnych studentów i doktorantów. Mając na uwadze konieczność kontynuacji tych działań w 2016 r., władze Uczelni wystąpiły do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dwoma wnioskami o przyznanie dotacji³⁰ inwestycyjnych z budżetu państwa³¹. W związku z pozytywnym rozpatrzeniem wniosków w 2016 r. zawarto dwie umowy na realizację projektów: „Przebudowa zabytkowego budynku „A” na terenie kampusu Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie przy ul. Rakowieckiej 24”³² oraz pn. „Rozbudowa budynku głównego ”G” Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie Al. Niepodległości 164”³³. Wysokość dotacji celowej

³⁰ Na podstawie art. 94 ust.1 pkt 10 ustawy posw.

³¹ Część 38 „Szkolnictwo wyższe”.

³² Umowa Nr 1609 z 12 lipca 2016 r. o łącznej wartości kosztorysowej 10 130,0 tys. zł (w tym 9 130,0 tys. zł w ramach dofinansowania z budżetu państwa i 1 000,00 tys. zł wkładu własnego uczelni).

³³ Umowa Nr 1608 z 12 lipca 2016 r. o łącznej wartości kosztorysowej 17 870,0 tys. zł (w tym 16 070,0 tys. zł w ramach dofinansowania z budżetu państwa i 1 800,00 tys. zł wkładu własnego uczelni).

przyszananej na realizację w/w umów ustalono na kwotę 25 200,0 tys. zł z okresem finansowania 2016-2019.

W ramach ww. inwestycji przewidziano m.in. dostosowanie dla potrzeb osób niepełnosprawnych budynku „A” Uczelni (który do w chwili obecnej nie był dostępny dla osób niepełnosprawnych ruchowo na wózkach inwalidzkich) oraz dokończenie modernizacji budynku G, w celu stworzenia niepełnosprawnym studentom i doktorantom warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia i w badaniach naukowych.

Na 2016 r. zaplanowano nakłady inwestycyjne z dotacji budżetowej w łącznej wysokości 27,7 tys. zł³⁴, a zrealizowano w kwocie 17,6 tys. zł³⁵ (63,5%). Zwrotu niewykorzystanej części dotacji na konto MNiSW w łącznej kwocie 10 125,74 zł³⁶ dokonano 25 stycznia 2017 r. Na 2017 r. zaplanowano wydatkowanie w ramach ww. umów 229,5 tys. zł³⁷, w tym: z dotacji budżetowej 193,9 tys. zł³⁸ (84,5%) i ze środków własnych 35,7 tys. zł³⁹. Plan wydatków w zakresie umowy 1608 zrealizowano w 100%, a w ramach umowy 1609 w 88,6%⁴⁰. Niewykorzystaną kwotę dotacji w wysokości 5 013,68 zł zwrócono na konto MNiSW 18 stycznia 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 355-380 i 401)

2.3. W 2015 r. formularze rejestracyjne⁴¹ w DSON wypełniło 89 niepełnosprawnych, w 2016 r. – 105, a w 2017 r. – 114. Wnioski o wsparcie mogły być składane w formie pisemnej, za pośrednictwem poczty elektronicznej bądź w formie ustnej. W DSON nie opracowano wzoru takiego wniosku, jak również nie wprowadzono obowiązku rejestracji wniosków.

(dowód: akta kontroli str. 390-396)

Według wyjaśnień Kierownika DSON nie jest on w stanie podać konkretnej liczby wniosków o wsparcie, które wpłynęły w badanym okresie ani ich konkretnego zakresu przedmiotowego, tym niemniej – jak stwierdził – wszystkie wnioski są rozpatrywane i załatwiane we właściwy sposób – w szczególności poprzez kierowanie do nauczycieli akademickich pisemnych próśb o udzielenie pomocy dla w/w osób w realizacji procesu dydaktycznego. Wnioski nie są rejestrowane z uwagi na szeroki zakres spraw, których dotyczą, tj. udzielenie informacji; przekazanie sprawy do innej jednostki organizacyjnej uczelni (wg. kompetencji); udzielenie rekomendacji co do sposobu załatwienia sprawy; reprezentowanie wnioskodawców wobec wykładowców lub pracowników SGH; wydawanie pism wspierających niepełnosprawnych studentów i doktorantów ubiegających się o pomoc w realizacji obowiązków dydaktycznych itp.

(dowód: akta kontroli str. 393)

Ośmiu spośród 89 niepełnosprawnych wystąpiło w 2015 r. z wnioskami o udzielenie wsparcia, w tym dwóch o ułatwienie realizacji obowiązków dydaktycznych, dwóch o digitalizację podręczników (koszt 2,3 tys. zł) oraz czterech o zakwaterowanie w pokojach dla niepełnosprawnych. Wszystkie wnioski załatwiono pozytywnie, z wyjątkiem dwóch wniosków o przydział pokoi dla niepełnosprawnych (Uczelnia posiada tylko dwa takie pokoje).

W 2016 r. w DSON zarejestrowano 105 niepełnosprawnych studentów. Spośród nich 11 wystąpiło z wnioskami o udzielenie wsparcia, w tym pięć wniosków dotyczyło ułatwienia realizacji obowiązków dydaktycznych, jeden usług

³⁴ W tym 13,85 tys. zł w ramach umowy 1608 i również 13,85 tys. zł w ramach umowy 1609.

³⁵ W tym 8,8 tys. zł w ramach umowy 1608 i również 8,8 tys. zł w ramach umowy 1609.

³⁶ W tym 5 062,9 tys. zł w ramach umowy 1608 i również 5 062,88 tys. zł w ramach umowy 1609.

³⁷ W tym 184,6 tys. zł w ramach umowy 1608 i 44,9 tys. zł w ramach umowy 1609.

³⁸ W tym 150,1 tys. zł w ramach umowy 1608 i 43,8 tys. zł w ramach umowy 1609.

³⁹ W tym 34,6 tys. zł w ramach umowy 1608 i 1,1 tys. zł w ramach umowy 1609.

⁴⁰ W tym 184,6 tys. zł w ramach umowy 1608 i 38,8 tys. zł w ramach umowy 1609.

⁴¹ Procedura przyjmowania wniosków o udzielenie wsparcia niepełnosprawnym studentom i doktorantom przewiduje, że osoba niepełnosprawna powinna zarejestrować się w DSON, tj. wypełnić formularz rejestracyjny oraz okazać orzeczenie o niepełnosprawności.

transportowych (koszt 0,8 tys. zł) oraz pięć zakwaterowania w pokojach dla niepełnosprawnych. Wszystkie wnioski załatwiono pozytywnie, z wyjątkiem przydziału pokoi dla niepełnosprawnych (pokoje przydzielono trzem osobom, w tym jednej w okresie letnim).

W 2017 r. w DSON zarejestrowano 114 niepełnosprawnych studentów. Spośród nich ośmiu wystąpiło z wnioskami o udzielenie wsparcia, w tym trzy wnioski dotyczyły ułatwienia realizacji obowiązków dydaktycznych, jeden zakupu specjalistycznego oprogramowania komputerowego⁴² (koszt 4,9 tys. zł), z którego korzystało pięciu niepełnosprawnych studentów oraz cztery zakwaterowania w pokojach dla niepełnosprawnych. Wszystkie wnioski załatwiono pozytywnie, z wyjątkiem dwóch wniosków o przydział pokoi dla niepełnosprawnych (Uczelnia posiada tylko dwa takie pokoje).

(dowód: akta kontroli str. 397-399)

2.4. W badanym okresie nie podejmowano prób pozyskania środków z budżetu Unii Europejskiej, ponieważ, jak poinformował Zastępca Kanclerza SGH p. Tadeusz Brach, zmiana zasad finansowania działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami w perspektywie finansowej 2014-2020 uniemożliwiła pozyskiwanie środków na rzecz działań o charakterze ogólnym. Środki mogą być wykorzystywane wyłącznie na rzecz osób z niepełnosprawnościami uczestniczących w konkretnych projektach. Dofinansowanie na niezbędne działania jest przyznawane dopiero po przystąpieniu osoby z niepełnosprawnościami do udziału w projekcie w ramach mechanizmu finansowania „racjonalnych usprawnień”. Obecnie takie działania nie są przez SGH realizowane.

(dowód: akta kontroli str. 347-349)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W wyniku kontroli stwierdzono, że w DSON nie opracowano wzoru wniosku o wsparcie, jak również nie wprowadzono obowiązku rejestracji wniosków z uwagi na szeroki zakres spraw, których one dotyczą. W opinii NIK przyjęty system uniemożliwia określenie faktycznej ilości i rodzaju spraw (wniosków) załatwianych przez DSON oraz ocenę jego działalności.

Ocena częściowa

W badanym okresie Uczelnia nie otrzymywała z budżetu państwa dotacji celowych na realizację inwestycji służących osobom niepełnosprawnym. Inwestycje te były realizowane ze środków własnych oraz Unii Europejskiej (w ramach perspektywy finansowej 2007-2013). Przeprowadzone modernizacje budynków zapewniły w podstawowym zakresie dostęp do sprzętu i urządzeń umożliwiających naukę osobom niewidzącym lub słabowidzącym oraz niepełnosprawnym ruchowo na wózkach inwalidzkich. Działania te, jakkolwiek skuteczne i efektywne, nie zapewniły jednakże w pełni równego traktowania tych osób (w porównaniu do pełnosprawnych studentów i doktorantów). Władze Uczelni dokładały starań w celu pozyskania środków na dalsze remonty. W efekcie tych działań w 2016 r. pozyskano z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego dofinansowanie dalszych działań inwestycyjnych na kwotę ponad 25 mln zł (z okresem finansowania 2016-2019). W obecnych warunkach, władze Uczelni starają się organizować zajęcia dla osób niepełnosprawnych (w tym w szczególności na wózkach inwalidzkich) w budynkach zapewniających im pełny dostęp do sal edukacyjnych i innych pomocy naukowych.

⁴² Aktualizacja programu mówiącego JAWS Pro.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴³, wnosi o kontynuację prac mających na celu dalsze dostosowanie budynków SGH do potrzeb osób niepełnosprawnych, w szczególności poruszających się na wózkach inwalidzkich w celu zapewnienia tym osobom warunków do udziału w procesie nauczania i w badaniach naukowych na równi z osobami pełnosprawnymi.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla Rektora SGH, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 19 marca 2018 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Mirosław Hamera
wicedyrektor

Kontrolerzy
Krzysztof Matyjasiak
główny specjalista k.p.

Elżbieta Grzędzińska
główny specjalista k.p.

⁴³ Dz.U. z 2017 r. poz. 524.